

NASA KOMUNA

glasilo ok szdl ljubljana vič-rudnik

leto XXVI
številka 3/4
14. marec 1989

Izhaja tritedensko

SKUPŠČINA OBČINE
LJUBLJANA VIČ-RUDNIK
Skupščini SR Slovenije
Predsedniku Miranu Potrču

Delegati vseh treh zborov skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik smo na večerajšnji seji obravnavali dogodke oziroma nemire na Kosovem in širom Jugoslavije.

Ugotavljamo, da drama tisoč treščnih rudarjev še ni končana kljub temu, da so prenehali z gladovno stavko in svoje večdnevno bivanje globoko pod zemljo v rudniku, zapustili.

Večerajšnji dogodki – mitingi pred skupščino SFRJ v Beogradu, v Novem Sadu, Črni gori, deloma v Makedoniji in v Hrvatski (v Kninu) izpričujejo, da razum in odgovornost do človeškega zdravja in življenja še nista prevladala nad težnjo po delitvi in razdvajanju ljudi, kakor tudi ne nad težnjo odločati v njihovem imenu, pa čeprav za ceno človeških žrtev. Po dejanjih v Cankarjevem domu, kjer so delovni ljudje in občani odločno zahtevali, da se v imenu humanizma, temeljnih človekovih pravic, takoj sprejmejo vse tiste zahteve kosovskih rudarjev, ki so pogoj, da so se vrnil iz rudniških jam, je namesto ustreznega dialoga prišlo do nemirov in javnih demonstracij. Priča smo kulminaciji različnih nacionalnih in emoncionalnih izlivov, ki so posledica različnih manipulacij in brezposelnosti zveznih organov, predvsem Predsedstva SFRJ, ki ob vseh pristojnostih, ki jih ima, vedno znova grozi, s še ostrejšimi represivnimi ukrepi.

Trenutno stanje v državi vse to dokazuje, kot tudi to, da so bila vsa dosedanja besedičenja in kompromisni sklepi različnih zveznih organov, neproduktivni.

Delegati zborov skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik želimo, pa tudi zahtevamo, da se razmere čimprej sanirajo. Želimo pravno in demokratično družbo, ki bo omogočala artikuliranje različnih interesov in razreševanje problemov v legitimnih institucijah političnega sistema. Zato nasprotujemo uvedbi

27. februarja iz Ilirije-Vedrog: S svojim podpisom se opredeljujemo proti uvedbi izrednega stanja ter se zavzemamo za mir in sožitje v SAP Kosovu.

izrednega stanja na Kosovu, ki je odraz nemoči vodstvenih organov in zanikanje legitime pravice odločanja o lastni usodi.

Zavedamo se, da uvedba izrednega stanja na Kosovu danes, lahko pomeni uvedbo izrednih razmer v Sloveniji jutri.

Zato podpiramo prizadevanja in napore vodstva republiške skupščine in drugih organov pri saniranju zadev na Kosovu kot v Jugoslaviji in predlagamo

Skupščini SR Slovenije (na osnovi razlage Društva za ustavno pravo SR Slovenije), da pri Ustavnem sodišču SFRJ sproži pobudo za oceno ustavnosti razmer na Kosovu.

Ljubljana, 1. marec 1989

PREDSEDNIK SKUPŠČINE
OBČINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK
dipl. soc. Peter Vrhunc

Mateja Zvonar Franc Herič Alojz Žužek Marjan Kozamernik Andreja Peklaj Barbara Bergelj

NAŠA ANKETA

Razlogov za skrbi nam ne manjka

»Vrag se je utrgal z verige.« Je neimenovani pisec zapisal ob začetku druge svetovne vojne, in s temi besedami bi čisto mirno lahko označili tudi zdajšnje, čez vse meje razgreto ozračje, ki je zavladalo pri nas. Vsa hujska mednacionalna trenja, spodkopano nacionalno gospodarstvo z divjo inflacijo, predvsem pa brezizglednost, da bi se utegnili kaj kmalu premakniti na bolje, vse to navdaja ljudi z vse večjimi skrbmi, ki se utegnejo sčasoma, če ne bo bolje, prevesti v pravi obup.

V tem razgretem ozračju vsakodnevne zasebne skrbi seveda vse bolj ostajajo v ozadju. To se je izkazalo tudi v pogovoru z našimi tokratnimi sobesedniki, ki so svoje private travme vsi povrsti odrinili v drugi plan.

Mateja Zvonar, študentka iz Murgel:

»Najbolj me skrbi položaj na Kosovu. Izredni ukrepi, ki jih izvajajo tam, mi niso všeč. Nasploh je vse skupaj, kar se ta čas dogaja pri nas ena sama groza. Upam, da se bo vsaj zdaj z novo vlado Markovića kaj premaknilo na bolje.

Kar pa zadeva moje osebno življenje, me najbolj spravlja v zadrego moje finančne težave. Štipendija, ki jo dobivam, ne zaleže veliko, še posebno ne, če živiš zdoma. Pa že tako nam bolj malo dajo.«

Franc Herič, avtoklepar iz Brezja:

»Le kam bomo prišli, če bo šlo tako naprej? Cene še kar naprej divjajo, nezadovoljstvo naroda pa raste. O Kosovu ne vem veliko, ker bolj malo berem časopise, pa tudi televizije ne gledam veliko. Za to mi zmanjkuje časa. Če hočeš kaj narediti, moraš pač delati. Pa vendar me zanima, kako bo zdaj naša nova vlada ukrepala: ali bo kaj »spesnila« ali pa bo še slabše?«

Alojz Žužek, oskrbnik Trubarjeve domačije v Velikih Laščah:

»Tudi mene najbolj skrbijo najnovejši politični zapleti v Jugoslaviji. Vse to, kar se zdaj dogaja, ne more peljati h kakemu dobremu koncu. Samo vprašanje časa je, kdaj se bo zgodilo kaj tragičnega. Ta negotovost se vidi tudi na ljudeh. Čutiti je splošno zaskrbljenost. Mislim, da bi morali zdaj na vseh področjih dati prednost razumu in se vsega lotevati z večjo človečnostjo, s pravim duhom.«

Marjan Kozamernik, akademski slikar iz KS Stane Sever:

»Kaj da me najbolj skrbi? Razmere pri nas, kaj bi me drugega. Rad bi videl, kako se bo vse to končalo. Na vsak način bo treba veliko volje. Obrzdati bi morali tudi hudo draginjno, saj s temi cenami ne bo šlo več naprej.

Glede mojih razstav, ki jih še pripravljam, pa si ne delam posebnih skrbi. Tu ni težav. Prej me skrbi moje zdravje in pa zdravje moje žene.«

Andreja Peklaj, študentka iz Žirovnika:

»Najbolj me skrbi položaj na Kosovu. Po mojem to vprašanje še dolgo ne bo rešeno. Nasploh me politično stanje v Jugoslaviji močno vznemirja. Škoda pa je tudi, ker letos ni snega. Zelo rada namreč smučam, toda to zimo do zdaj še nisem imela priložnosti. Še bolj pa me skrbi konec šolskega leta, saj me čaka veliko izpitov.«

Barbara Bergelj, učenka OŠ iz Trnovega:

»Strah me je vse te krize. Še posebej na Kosovu. Upam pa, da se bo počasi premaknilo na bolje. Že zdaj pa trepetam tudi pred sprejemnim izpitom na naravoslovni srednji šoli, kamor mislim iti po končani osemletki.«

BRANKO VRHOVEC

V NEDELJO 2. APRILA NA GLASOVALNIH MESTIH

Neposredno izjavljanje o možnih kandidatih

S spremembami in dopolnitvami Zakona o volitvah in odpoklicu člana Predsedstva iz SR Slovenije, ki so bile sprejete na zasedanju Skupščine SRS Slovenije 22. februarja letos je določeno:

»kadar SZDL Slovenije v postopku kandidiranja ugotavlja mnenje o možnih kandidatih z neposrednim izjavljanjem delovnih ljudi občanov, se v tem postopku primerno uporabljajo določbe Zakona o volitvah in delegiranju v skupščine.«

O navedeni možnosti bo razpravljala Republiška kandidacijska konferenca 14. marca letos. Glasovanje je predvideno za območje SR Slovenije v nedeljo 2. aprila 1989 leta

Republiška kandidacijska konferenca SZDL bo s posebnim sklepom o razpisu in izvedbi neposrednega izjavljanja za določitev kandidata SZDL Slovenije za člana Predsedstva SFRJ iz SR Slovenije določila, da bo poleg odborov, ki bodo vodili glasovanje na glasovnih mestih in občinskih volilnih komisij, za izvedbo tega glasovanja, skrbela tudi republiška volilna komisija.

Na osnovi osnutka sklepa RKK SZDL so za uporabo pri neposrednem izjavljanju primerne tiste določbe zakona, ki se nanašajo na glasovanje o izvolitvi delegatov v DPZ občinske skupščine, če ne bo z omenjenim sklepom določeno drugače. Osnetek sklepa med drugim ponavlja zakonske določbe o glasovanju na voliščih, ki jih imenujejo pristojni organi, in ki bodo le v KS, ne pa tudi v OZD in DS, nadalje o osebnem glasovanju, da ni mogoče glasovati prek pooblaščenca. Če kdo od glasovalcev pomotoma ne bo vpisan v volilni imenik, se lahko izkaže z osebno izkaznico. Odbor, ki bo vodil glasovanje ugotovi identiteto glasovalca in vpiše v zapisnik ustrezno podatek. Novo je tudi

Polnoštevilna udeležba na glasovanju pa bo v teh zaostrenih družbenih razmerah nedvomno tudi izraz naše polne podpore slovenskemu političnemu vodstvu in naši opredelitvi do strpnega in demokratičnega razreševanja političnih problemov v SFRJ.

Občani!

2. aprila bomo odšli na glasovalna mesta, na katera bomo vabljeni z osebnimi vabilii. Praviloma bodo glasovalna mesta tam, kjer smo volili tudi doslej.

Če kdo od glasovalcev ne bo prejel osebne vabila, se glasovanja lahko udeleži in glasuje ob izkazani identiteti – torej z osebno izkaznico.

Glasovalna mesta bodo odprta od 7. do 19. ure!

Glasujejo vsi polnoletni občani!

to, da glasovanja po pošti ni. Glasovanje bo tajno z glasovnicami. Na glasovnici bodo po vrstnem redu glede na število glasov na seji RKK SZDL navedeni predlagani možni kandidati SZDL Slovenije za člana Predsedstva SFRJ iz SR Slovenije, ki ju bo določila RKK SZDL.

V ZVEZI S PRIPRAVAMI NA IZVEDBO NEPOSREDNEGA IZJAVLJANJA JE POTREBNO OPRAVITI NASLEDNJE NALOGE:

1. Občinska volilna komisija določi glasovalna mesta in njihova območja ter imenuje odbore, ki bodo vodili glasovanje:

2. do 24. marca morajo občinske volilne komisije sporočiti pristojnemu organu, katera glasovalna mesta je določila v občini in njihova območja;

3. do 29. marca mora pristojni organ, to je upravni organ, ki vodi register stalnega prebivalstva, sestaviti sezname glasovalcev za vsa glasovalna mesta na svojem območju in jih razgrniti;

4. Spise o glasovanju (zapisnik in glasovnice) morajo odbori, ki bodo vodili glasovanje takoj po končanem glasovanju dostaviti občinski volilni komisiji. Spise občinske volilne komisije pa bodo člani – Republiške volilne komisije prevzemali v ponedeljek, dne 3. aprila od 12. ure dalje na običajnih regijskih zbirnih mestih.

SEKRETAR OK SZDL
Bojan OSMAK

SZDL se mora spremeniti

Socialistična zveza delovnega ljudstva naj bi dejansko postala čimbolj odprta in akcijsko učinkovit prostor za reševanje vsakodnevnih, navidez drobnih človekovih potreb in interesov, pa onih najširših, temeljnih in usodnih za življenje in delo vse skupnosti ter za njeno prihodnost.

Da bi to zmogla, naj bi se SZDL, kot pravimo, PREO-BRAZILA, okrepila svojo samostojnost, avtonomnost, dosegla lastno subjektiviteto, povečala svojo iniciativnost, posodobila metode svojega delovanja in na tej osnovi povečala svojo akcijsko učinkovitost in družbeno moč tistih, ki se v njej združujejo.

Če kje, moramo biti v SZDL za spopad idej, za nujen dialog, ki ga ne bo spremljala etiketiranje in diskvalifikacija, kjer ne bo »tabu« tem in vnaprejšnjih dogovorov, bo pa prostor za skupna iskanja konkretnih rešitev, ki jih zahteva sedanj čas. Razlike v razmišljanjih, ponujenih rešitvah pa jemljimo tudi ne le kot logično posledico različnih znanj, razumevanj, interesov, pač pa tudi različnih osebnih življenjskih izkušenj. In zato mora biti naša politična kultura dojemljiva. Družba mora biti sposobna srečati se z resnico in neresnico, z več resnicami in več neresnicami. Toda tudi proti neresnici se moramo braniti z demokratičnimi sredstvi. Beseda je lahko ostra, če za njo stoji argumenti in, če se spoštuje človeško dostojanstvo.

Novo nastajajoče zveze in gibanja izražajo pripravljenost delovati v SZDL, vendar ob ohranitvi svoje avtonomnosti ter ob hkratni zahtevi po preobrazbi SZDL. In ker tudi SZDL v svoji biti potrebuje nove ideje, nova gibanja, drugačno organiziranost, jo je potrebno posodobiti ter renovirati, to pa je gotovo pomembna stična točka. Gre za pomemben skupen interes, ki ga mora SZDL uporabiti za spreminjanje tiste prakse, ki je upravičeno predmet kritike. Tukaj zamujamo. Delovanje novih zvez in gibanj v SZDL je lahko pomembna korekcija

našega lastnega ravnanja.

Nedoslednosti in problemi pri uresničevanju vloge Zveze komunistov v SZDL so predvsem v zvezi z zastojem v razvoju osnovnega produktivnega odnosa in socialistične samoupravne demokracije, s kriznimi ekonomskimi in družbenimi razmerami, naraščajočim etatizmom in birokracijo, z dezintegracijskimi tendencami v družbi, erozijo ustavnosti in zakonitosti, odgovornosti, samoupravnih vrednot in morale.

Zveza komunistov prav tako izhaja iz ocene, da je eden od razlogov sedanjega neugodnega stanja pri uresničevanju in razvoju družbene vloge SZDL ta, da posamezni člani ZK in organi ZK nedosledno izvajajo lastne odločitve in sklepe, si premalo prizadevajo za uresničevanje programa ZK in, da se posamezni organi ZK pogosto istovetijo z državnimi organi, delujoč skupaj z njimi in prevzemajoč funkcije, ki jim ne gre. S tem pa se otežuje proces hitrejši prekinitve neposredne povezave med ZK in državnimi organi ter zamegljuje odgovornost enih in drugih.

V boju za odpravo razširjenega podcenjevanja SZDL iz političnega življenja in za njeno konstituiranje kot najširše politične fronte je potrebno večje opiranje na vse pozitivne izkušnje in rezultate uresničevanja vloge »SZDL danes« pri reševanju življenjskih vprašanj, kot so dejavnost za spremembo političnega sistema, uresničevanje dolgoročne programa ekonomske reforme, izvajanje volitev, solidarnostnih akcij, samopriskupov itd. SZDL se je znašla na prepihu in prav je, da tudi naša organizacija pride iz teh kriznih časov drugačna, boljša od tiste, ki je stopila v to krizo. In če v kaj, potem v to kot aktivisti naše organizacije lahko in moramo verjeti in se za to še zlasti potrudimo. Zato je v zvezi s temi vprašanji seveda potrebno doreči še marsikaj!

SEKRETAR OK SZDL
BOJAN OSMAK

Pomlad v deželo je prišla...